

Askøy kommune

postmottak@askoy.kommune.no

Bergen, 15. november 2024

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Kommuneplanens arealdel, Askøy kommune

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) ønsker med dette å komme med et høringsinnspill til kommuneplanens arealdel for Askøy kommune. På grunn av mange aktuelle saker og oppgaver for øvrig, blir dette et kortfattet og dessverre ikke uttømmende innspill til det som helt åpenbart er et godt gjennomarbeidet planutkast.

Innledningsvis ønsker vi å minne om kommunens viktige ansvar som forvalter av natur- og friluftslivsområder. Naturforringelse og naturtap har i det siste heldigvis fått mer fokus, og Norge har også – gjennom naturavtalen – forpliktet seg til blant annet å bevare 30 prosent av norsk natur. Her er det svært viktig at kommunene er sitt ansvar bevisst, **slik at områder som er særlig viktige for naturmangfoldet blir bevart**. Kommunenes ansvar for å ta gode beslutninger for naturarven vår, understrekes også i den ferske stortingsmeldingen *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold* (Meld. St. 35 (2023–2024))¹. For å øke kunnskapen om naturen på Askøy, anbefaler vi kommunen å lage en **kommunedelplan for naturmangfold**.

Når det gjelder konkrete arealinnspill, ønsker vi å vise til innspillene fra Naturvernforbundet Askøy. FNF Hordaland stiller seg bak disse innspillene, og håper de blir hensyntatt i den videre prosessen. Til slutt i uttalelsen vår på – på side 3 og 4 – tar vi med noen konkrete innspill som gjelder Håholmen og Risholmen. Ellers er uttalelsen vår i stor grad av mer generell karakter.

Kunnskapsgrunnlag, konsekvensutredning og naturverdier

FNF Hordaland mener det er svært viktig at et godt kunnskapsgrunnlag om naturen, blir lagt til grunn i planprosesser – dette gjelder selvsagt også for kommuneplanens arealdel. Store deler av naturmangfoldet i Askøy og alle andre kommuner er lite kjent. Derfor er det viktig med gode og kunnskapssøkende prosesser – både i kommuneplanprosessen og i videre reguleringsprosesser.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-35-20232024/id3054780/>

Vi ser av den aktuelle konsekvensutredningen at det ikke har blitt innhentet ny kunnskap om naturmangfoldet i de områdene der man ser for seg utbygging – altså kunnskap og vurderinger fra befaringer i felt. Her er det grunn til å minne om at jo tidligere man kommer inn med godt kunnskapsgrunnlag om naturverdiene – både når det gjelder arter, artsrikdom/diversitet og naturtyper – jo mer forutsigbar vil planprosessene også bli, både for kommunens selv og for private utbyggere.

De grundigste utredningene vil naturligvis skje i reguleringsprosessene, men man kunne for eksempel sett for seg en kartlegging i forbindelse med kommuneplanen, **der man ser på de ulike områdenes potensiale for truede arter og naturtyper**. Vi mener en slik tilnærming kunne vært nyttig, og den ville altså trolig også skapt mer forutsigbare rammer for kommunen selv og for private utbyggere – i forhold både til fare for innsigelse sent i prosesser og oppheving av planer etter klager; tar med saken «Nye Veavågen», som et godt eksempel på dette².

Truede naturtyper og områder som leveområder for truede arter, er eksempler på naturverdier som defineres som **særlig viktige naturarealer** i den nevnte stortingsmeldingen *Bærekraftig bruk og bevaring av natur*. God naturforvaltning krever da kunnskap om disse verdiene.

Problemet med for dårlig naturkartlegging i bl.a. overordnede planprosesser, er også løftet fram av Miljødirektoratet i deres forslag til revisjon av forskrift om konsekvensutredninger³.

Friluftsliv: Nærturområder og kartlagte friluftslivsområder

Her ønsker vi å vise til Stavanger kommune, som har tydelige krav når det gjelder **nærhet til grønne korridorer og nærturområder**. I sin kommunedelplan for sentrum og i byromsstrategien – som det også vises til i bestemmelsene for kommuneplanens arealdel – er det **krav om maks 300 meter fra boliger til nærturområder, eller til grønne korridorer som leder til nærturområder**. Dette er en anbefaling som Stavanger kommune har tatt Verdens Helseorganisasjon. Hvis ikke Askøy kommune har noe tilsvarende, så mener vi dette bør tas inn i kommuneplanens arealdel (i bestemmelsene). Dette fremstår som et svært fornuftig og viktig virkemiddel for å styrke arbeidet med folkehelse og barn og unges oppvekstforhold.

For øvrig er det mange gode grep for både natur og friluftsliv som er tatt i KPA for Stavanger kommune, og dens bestemmelser⁴.

Når det gjelder kartlagte friluftslivsområder, ser vi av *Fylkesatlas Vestland* at det er **overlapp mellom kartlagte friluftslivsområder og områder som er avsatt til fremtidig utbygging i gjeldende kommuneplan**. Vi lurer på om kommunen har sett på – og hensyntatt – disse overlappene når nytt arealplankart har blitt laget – med mål om å redusere mest mulig overlapp mellom friluftslivsområder og utbyggingsområder.

---

² <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/detaljregulering-for-nye-veavagen-skole-klageinstansens-provingsplikt-og-betydningen-av-nye-opplysninger-som-tilkommer-etter-kommunens-vedtak/>

³ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2024/oktober-2024/nye-utgreiingskrav-skal-forebygge-naturtap/>

⁴ <https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/samfunnsutvikling/planer/kommuneplan/kpa-2023-2040/kpa-bestemmelser-og-retningslinjer-okt-2024.pdf>

Arealregnskap, planvask og arealnøytralitet

Det er positivt at Askøy kommune har laget et **arealregnskap**. Det er også positivt at det har blitt gjort en tilsynelatende utstrakt **planvask** gjennom arbeidet med kommuneplanen – der vi tolker det som at 42 eldre reguleringsplaner blir opphevet, i tillegg til at ni blir delvis opphevet. Vi har ikke funnet en *oversikt* over gjeldende reguleringsplaner – det kunne vi godt tenkt oss å se.

Vi anbefaler for øvrig at kommunen setter seg et overordnet mål om å arbeide mot **arealnøytralitet**.

Bestemmelser og hensynssonser

Vi har ikke satt oss grundig inn i bestemmelsene som er foreslått i høringsutkastet, men vi ser at svært positivt på at det er bestemmelser knyttet til både myr, vassdrag og verdifulle og utrydningstruede naturmiljø. Vi skulle gjerne sett at «**verdifulle og utrydningstruede naturmiljø**» er tydelig definert i bestemmelsene – f.eks. som **særlig viktige naturarealer** (jf. nevnte stortingsmelding om naturmangfold). Vi anbefaler også at Askøy kommune tar med noe om bevaring av særlig artsrike og varierte områder i bestemmelsene – slik at man i større grad prøver å bevare denne type viktige naturområder.

Kanskje kommunen i enda større grad kunne satt av **hensynssonser for naturmiljøet**?

Vi nevner igjen at Stavanger kommune har mange gode formuleringer i sine bestemmelser (se fotnote 4), som kanskje kan være til inspirasjon.

Næringsarealer

Vi ber om at kommunen vurderer behovet for næringsarealer opp mot totalen av realiserte og ikke minst planlagte næringsarealer i hele Bergensregionen – slik at man i størst mulig grad unngår den såkalte «interkommunale sprengningskonkurransen». Det ligger som kjent store, ubrukte næringsarealer i Bergensregionen.

Håholmen og Risholmen

Når det gjelder Håholmen ønsker FNF Hordaland å understreke at denne er en svært viktig måkekoloni i området (se tabell 1 på neste side). Nærheten som denne holmen har til byggefeltet på Tveit (Tveitevågen) og Bergen sentrum gjør at Håholmen er en alternativ hekkeplass for mange måker. **Det å ha funksjonelle måkekolonier der ungeproduksjonen er god, er det viktigste tiltaket man kan gjøre for å forvalte måker om hekker i byggefelt og urbant.** Det er kjent fra andre studier at måkekolonier som har god ungeproduksjon, tiltrekker seg par fra kolonier som ikke gjør det så bra andre steder. Håholmen er en koloni som gjør stort sett gjør det bra, men for fremtiden er det viktig å sikre dette. **Vi foreslår derfor at Håholmen og Gulskjæret får tilsvarende vern som et sjøfuglreservat med ilandstigningsforbud mellom 1. april og 1. august inkludert en sone på 50 meter fra land** – dette må nok da inn i bestemmelsene som gjelder for den aktuelle hensynssonen.

Håholmen er også den største måkekoloni i Askøy kommune, noe som i seg selv er viktige argument for å ta godt vare på den.

Tabell 1: Antall hekkepar på Håholmen 2022

Art	2022
Gråmåke	26
Sildemåke	142
Svartbak	2

Data fra den landsdekkende dronekartleggingen av sjøfugl utført av NINA

Det som står i retningslinjene Håholmen (*retningslinjer til hensynssoner*) om at beiting av sau ikke er negativt for fuglelivet, skriver BirdLife Norge avd. Hordaland (BL-H), at er en sannhet med modifikasjoner. BL-H skriver videre til FNF Hordaland: «Det å ha sau i en måkekoloni med nærmere 200 måkereir vil garantert føre til at noen reir blir trampet på og ødelagt. Dette er med på å forringe kvaliteten på hekkeplassen, og sjansen minker for at den tiltrekker seg nye fugler som ellers ville slått seg ned i kolonien i boligfeltet på Tveit eller på tak i Bergen. Tidspunktet for når sauene kommer til kolonien er avgjørende. Mai og juni er dårlige tidspunkt å ha sau i en måkekoloni, mens det å ha sau på holmen i juli–september er gode tidspunkt som er med på å holde nede vegetasjonen. I tillegg er antall sau og avgjørende.» **Vi foreslår på bakgrunn av dette at saubeiting unngås frem til 1. juli**, og at man da heller bruker andre øyer i området, og altså heller slipper sauene ut når måkene har store nesten flygedyktige unger.

Risholmen er også interessant, fordi det her hekker noen par med ærfugl. Inkluderes denne og med samme vernebestemmelser, sikres også disse hekkeparene selv om forvaltningsutfordringene for disse er mindre utfordrende sammenlignet med måker.

Vi ønsker med dette Askøy kommune lykke til med det videre planarbeidet, og håper at dette innspillet kan komme til nytte.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.